

รื้อทิ้ง... อาคารไม้สถานีรถไฟ เป็นแค่เศษไม้?

1.โครงการรถไฟทางคู่ เป็นโครงการที่ดีมาก

ทำให้น้ำเสียตายยิ่งนัก หากจะรื้ออาคารไม้สถานีรถไฟเดิมทิ้ง เป็นเศษไม้

เพื่อเปิดทางให้ก่อสร้างอาคารสถานีใหม่

แทนที่จะ “ยกย้าย” อาคารไม้อันเก่า หรือ “รื้อเพื่อนำไปประกอบวาง” ในพื้นที่บริเวณสถานีรถไฟที่สร้างขึ้นใหม่ จะกำหนดประโยชน์ใช้สอย อย่างไม่รัดกุมแต่อย่างใด เช่น จะทำเป็นร้านค้ากาแฟ ห้องประชุม ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ห้องแสดงสินค้าท้องถิ่น ฯลฯ

2.ทราบว่า อาคารสถานีรถไฟไม้ ที่อยู่ตามรายทางในโครงการรถไฟทางคู่ ช่วงชุมทางถนนจิระ - ขอนแก่น กำลังจะถูกรื้อทิ้งภายในสิ้นเดือนมีนาคมนี้ ได้แก่ อาคารสถานีรถไฟ บ้านเกาะ หนองแมว โนนสูง บ้านดงพลอง บ้านมะค่า พลสงคราม บ้านดอนใหญ่ เมืองคง โนนทองหลาง หนองบัวลาย หนองมะเขือ เมืองพล บ้านหัน บ้านไผ่ บ้านแฮด และท่าพระ

3.ดร.ปริญญา ชูแก้ว ผู้เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงรณรงค์การอนุรักษ์เรื่องนี้มาโดยตลอด ล่าสุด ทำหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี ขอให้หาทางอนุรักษ์อาคารสถานีรถไฟไม้ที่กำลังจะถูกรื้อทิ้ง

เรียกว่า เป็นลมหายใจสุดท้ายของอาคารไม้สถานีรถไฟอายุเกือบ 100 ปี เหล่านี้

เพื่อความจดหมายบางตอน ระบุว่า

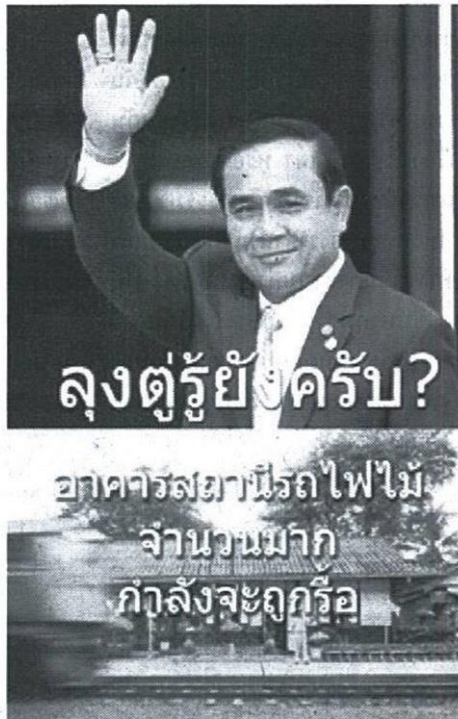
“...กระผม นายปริญญา ชูแก้ว อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรม และการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งเป็นผู้แต่งหนังสือ “การอนุรักษ์และพัฒนาอาคารสถานีรถไฟในฐานะมรดกทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมของไทย” เมื่อพุทธศักราช 2556 และเป็นผู้แต่งร่วมหนังสือ”100 ปี สถานีกรุงเทพ” เมื่อพุทธศักราช 2559

กระผมส่งจดหมายมาหาท่าน เพื่อให้ท่านได้มีคำสั่งการโดยด่วนให้

รักษาการผู้ว่าการการรถไฟแห่งประเทศไทยหาทางอนุรักษ์อาคารสถานีรถไฟไม้ที่อยู่ในโครงการรถไฟทางคู่ช่วงชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่น ซึ่งกำลังจะถูกรื้อในอีกไม่กี่วันข้างหน้า ประกอบด้วย อาคารสถานีรถไฟบ้านเกาะ หนองแมว โนนสูง บ้านดงพลอง บ้านมะค่า พลสงคราม บ้านดอนใหญ่ เมืองกง โนนทองหลาง หนองบัวลาย หนองมะเขือ เมืองพล บ้านหัน บ้านไผ่ บ้านแฮด และท่าพระ และพิจารณาบรรจุแผนอนุรักษ์ (Conservation Plan) อาคารสถานีรถไฟ ย่านสถานีรถไฟ ชุมชนบ้านพักรถไฟ และมรดกทางประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมที่การรถไฟแห่งประเทศไทย ดูแลรักษาให้เป็นหนึ่งในภารกิจหลักของการรถไฟแห่งประเทศไทย

ที่ผ่านมา อาคารและสิ่งปลูกสร้างที่มีคุณค่าทางด้านศิลปกรรม ประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรมหลายหลังได้รับการศึกษาและบันทึกไว้ในเอกสาร อาคารบางหลังได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติ ได้แก่

อาคารสถานีรถไฟบางกอกน้อย (ธนบุรีเดิม) อาคารสถานีรถไฟสงขลาเก่า และอาคารสถานีรถไฟกันตัง ส่วนสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มอบรางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่นให้กับอาคารโรงรถจักรแก่งคอย อาคารโรงซ่อมรถโดยสารของโรงงานมักกะสัน อาคารสถานีรถไฟเชียงใหม่ ชุมทางเขาชุมทอง นครลำปาง กรุงเทพฯ (หัวลำโพง) หัวหิน แม่จาง ปางปวย แก่งหลวง แม่ทะ ห้างฉัตร และที่หยุดรถแม่พริก นอกจากนี้ ยังมีความพยายามในการปรับปรุงฟื้นฟูอาคารและสิ่งปลูกสร้างโดย

ภาคประชาชน เช่น อาคารสถานีรถไฟสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อาคารสถานีรถไฟสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และอาคารที่หยุดรถไฟแม่พริก อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ยังมีอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ของการรถไฟแห่งประเทศไทยอีกเป็นจำนวนมากที่มีสภาพทรุดโทรม และอาจต้องมีการรื้อถอนลงโดยที่ยังไม่มีการสำรวจ บันทึก และระบุคุณค่าความสำคัญ เหมือนเช่นอาคารสถานีรถไฟคลองรังสิต สี่กั้ว เจ็ดเสมียน หรืออาคารสถานีรถไฟและสิ่งปลูกสร้างที่มีคุณค่าซึ่งอยู่ในพื้นที่โครงการรถไฟยกระดับโฮปเวลล์ (Hopewell) โครงการรถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดงช่วงบางซื่อ - รังสิต โครงการรถไฟรางคู่จากสถานีรถไฟหัวหมาก ถึง สถานีรถไฟชุมทางฉะเชิงเทรา โครงการรถไฟฟ้าเชื่อม

ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (Airport Rail Link) และโครงการก่อสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของการรถไฟแห่งประเทศไทย ทั้งที่ได้รับ การสำรวจและออกแบบไปแล้ว หรือที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ กระผมขอวิงวอนท่านให้เห็นถึงความสำคัญและสนับสนุนการอนุรักษ์ มรดกทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมของการรถไฟแห่งประเทศไทย เท่าที่ท่านเห็นสมควร และช่วยดำเนินการสั่งการเพื่อให้ส่วนงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ ในโครงการต่าง ๆ นั้น ได้ให้ความสำคัญกับการรับฟังข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ให้ครบถ้วนเพื่อนำไปใช้ในการปรับแผนงาน โดย ไม่ขัดกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

ขอแสดงความนับถือ

ปริญญ์ ชูแก้ว

วันที่ 20 มีนาคม พุทธศักราช 2560”

4.ขอเป็นอีกหนึ่งเสียงสนับสนุน ขอให้การรถไฟแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม นายกรัฐมนตรี คสช. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน ผู้เห็นคุณค่า ฯลฯ

ร่วมกันหาแนวทางที่จะอนุรักษ์อาคารไม้สถานีรถไฟที่มีอายุเกือบ 100 ปีเหล่านี้ไว้

สามารถมีทางเลือกหลายทาง เช่น

การรถไฟดำเนินการเอง ดีที่สุด ลงตัวที่สุด

หรือให้ภาคประชาสังคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วม สามารถซื้อ หรือมอบ ให้ดำเนินการอนุรักษ์ ฯลฯ

ในโอกาสที่ ร.ฟ.ท.จะครบ 120 ปี ในอีกไม่กี่วัน

ในโอกาสที่ ร.ฟ.ท.กำลังก้าวไปสู่มาตรฐานใหม่ ลงทุนระบบราง ครั้งประวัติศาสตร์

เราไม่จำเป็นต้องทำลายคุณค่าที่ไม่อาจซื้อด้วยเงินทอง ควรรักษามรดกทางความทรงจำของท้องถิ่น สร้างพื้นที่และทางเลือกที่ของเก่า สามารถอยู่ร่วมกับของใหม่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

สารลัม